

Ενδοοικογενειακή Βία – Συνοπτικές παρατηρήσεις από το Ποινικό Δίκαιο

1. **Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα έγκλημα** που τιμωρείται από τις διατάξεις του ν. 3500/2006 (όπως τροποποιήθηκαν επιμέρους διατάξεις του από τους ν. 3868/2010, 4531/2018, 4547/2018, 4610/2019), σε συνδυασμό και με τις σχετικές διατάξεις του νέου ποινικού κώδικα (ν.4619/2019). Γίνεται μνεία ότι με το νόμο 4531/2018 κυρώθηκε η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας.

2. **Οι συμπεριφορές που θεωρούνται ποινικά αδικήματα σύμφωνα με το νόμο 3500/2006 είναι:**

α. Πλημμελήματα : η πρόκληση ενδοοικογενειακής σωματικής κάκωσης ή βλάβης της υγείας και η πρόκληση εντελώς ελαφριάς σωματικής κάκωσης ή βλάβης της υγείας που προξενείται από συνεχή συμπεριφορά (άρθρ. 6 παρ. 1), η πράξη της πρώτης παραγράφου που είναι δυνατό να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη (άρθρ. 6 παρ. 2^α), η πράξη της πρώτης παραγράφου που τελέστηκε σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία είναι ανίκανο να αντισταθεί (άρθρ. 6 παρ.3^α), η πράξη της πρώτης παραγράφου αν τελέστηκε ενώπιον ανηλίκου μέλους της οικογένειας (άρθρ. 6 παρ. 3β), η ενδοοικογενειακή παράνομη βία (άρθρ. 7 παρ.1), η ενδοοικογενειακή παράνομη απειλή (άρθρ. 7 παρ.2), η ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας (άρθρ. 9 παρ.1), η ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε βάρος ανηλίκου (άρθρ.9 παρ.2), η παρακώλυση της δικαιοσύνης (άρθρ. 10).

β. Κακουργήματα : η πρόκληση ενδοοικογενειακής βαριάς σωματικής βλάβης ή διανοητικής πάθησης του θύματος (άρθρ. 6 παρ.2β) με επιβαρυντική περίπτωση αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχτηκε το αποτέλεσμα της πράξης του (άρθρ. 6 παρ.2γ), τα βασανιστήρια (άρθρ. 6 παρ.4^α) με επιβαρυντική περίπτωση όταν το θύμα είναι ανήλικος (άρθρ. 6 παρ.4β), ο βιασμός εντός γάμου (άρθρ. 8 παρ.1), η κατάχρηση σε ασέλγεια εντός του γάμου (άρθρ. 8 παρ.2), η κατάχρηση ανηλίκου σε ασέλγεια (άρθρ.24).

3. **Επίσης :** α. η περίπτωση του άρθρου 6 παρ.1 είναι συναρτώμενη με το άρθρο 308 παρ.1^α και την παρ. 1β ΠΚ, αντίστοιχα ως ανωτέρω αναφέρεται, β. η περίπτωση του άρθρου 6 παρ. 2^α είναι συναρτώμενη με το άρθρο 309 ΠΚ, γ. η περίπτωση του άρθρου 6 παρ.2β είναι συναρτώμενη με το άρθρο 310 παρ. 1α ΠΚ και παρ. 2 ΠΚ, δ. η περίπτωση του άρθρου 6 παρ. 2γ είναι συναρτώμενη με το άρθρο 310 παρ 1β ΠΚ και παρ. 2 ΠΚ, ε. η περίπτωση του άρθρου 7 παρ. 1 είναι συναρτώμενη με το άρθρο 330 ΠΚ, στ. η περίπτωση του άρθρου 7 παρ. 2 είναι συναρτώμενη με το άρθρο 333 ΠΚ, ζ. η περίπτωση του άρθρου 9 είναι συναρτώμενη με το άρθρο 337 ΠΚ.

Επισημαίνεται ότι τα αναφερόμενα είναι και σε συνάρτηση με τα ακολούθως αναπτυσσόμενα.

4. **Στο σημείο αυτό δέον να αναφερθούν ενδεικτικά και τα παρακάτω για το νέο πλαίσιο των σχετικών διατάξεων που μας ενδιαφέρουν στην παρούσα :**

Σύμφωνα με το άρθρο 312 του νέου ΠΚ (ν.4619/2019) Σωματική βλάβη αδυνάμων ατόμων : 1. Όποιος προκαλεί σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας σε ανήλικο ή σε πρόσωπο που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, εφόσον τα πρόσωπα αυτά βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του δράστη βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή πραγματικής κατάστασης, συννοικούν με τον δράστη ή έχουν μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας, τιμωρείται: α) για την πράξη του άρθρου 308 παρ. 1 εδάφιο α', με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, β) για την πράξη του άρθρου 309, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, γ) για την πράξη του άρθρου 310 παρ. 1 εδ. α', με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και αν επεδίωκε την πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης, με κάθειρξη και δ) για την πράξη του άρθρου 311, με κάθειρξη. 2. Οι ίδιες ποινές επιβάλλονται όταν η πράξη τελείται σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης. Η τέλεση της πράξης σε βάρος εγκύου συνιστά επιβαρυντική περίπτωση. 3. Με την πρόκληση σωματικής βλάβης σε βάρος ανηλίκου κατά την παράγραφο 1 στοιχείο α' εξομοιώνεται και η τέλεση των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων ενώπιον ανηλίκου. 4. Με την πρόκληση σωματικής βλάβης κατά την παράγραφο 1 στοιχείο γ' εξομοιώνεται και η μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης

επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση σε βάρος των προσώπων της πρώτης παραγράφου.

Σύμφωνα με το άρθρο 330 ΠΚ Παράνομη βία : 1. Όποιος με σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης εξαναγκάζει άλλον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή για τις οποίες ο παθών δεν έχει υποχρέωση, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή, ανεξάρτητα αν το απειλούμενο κακό στρέφεται εναντίον εκείνου που απειλείται ή κάποιου από τους οικείους του. 2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου τελείται σε βάρος ανηλίκου ή προσώπου που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, εφόσον τα πρόσωπα αυτά βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του δράστη βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή πραγματικής κατάστασης, συνοικούν με τον δράστη ή έχουν μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Η ίδια ποινή επιβάλλεται όταν η πράξη τελείται σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 333 Απειλή : 1. Όποιος προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία απειλώντας αυτόν με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή χρηματική ποινή. Με την ποινή του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται και όποιος, χωρίς απειλή βίας ή άλλης παράνομης πράξης, προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία με την επίμονη καταδίωξη ή παρακολούθησή του, όπως ιδίως με την επιδίωξη διαρκούς επαφής με τη χρήση τηλεπικοινωνιακού ή ηλεκτρονικού μέσου ή με επανειλημμένες επισκέψεις στο οικογενειακό, κοινωνικό ή εργασιακό περιβάλλον αυτού, παρά την εκφρασμένη αντίθετη βούλησή του. 2. Επιβάλλεται φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αν η πράξη τελείται σε βάρος ανηλίκου ή προσώπου που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, εφόσον τα πρόσωπα αυτά βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του δράστη βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή πραγματικής κατάστασης, συνοικούν με αυτόν ή έχουν με αυτόν σχέση εργασίας ή υπηρεσίας. Η ίδια ποινή επιβάλλεται όταν η πράξη τελείται σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης.

5. Αναφορικά με το άρθρο 312 του νέου ΠΚ, με βάση και τα όσα αναφέρονται και στην αιτιολογική έκθεση θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το νέο άρθρο αυτό υπερισχύει των διατάξεων του ν. 3500/2006 ο οποίος όμως εφαρμόζεται για τις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από αυτό. **Επισημαίνεται επίσης ότι ο νόμος 3500/2006 επειδή βρίσκεται συνολικά σε άμεση συνάρτηση και με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, αλλά και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ,** θα πρέπει να ερμηνεύεται συνδυαστικά και κατά περίπτωση με γνώμονα την ορθή εφαρμογή του δικαίου προς την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

6. Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα έγκλημα που διώκεται αυτεπάγγελα. Περιλαμβάνει κάθε είδους βία ή κακοποίηση.

7. Η Ελληνική Αστυνομία διαχειρίζεται κάθε περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας και ενημερώνει τις αρμόδιες δικαστικές αρχές, ενώ παράλληλα, παρέχει κατευθύνσεις και πληροφορίες στα θύματα, για την αναζήτηση δομών στέγασης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης.